

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Факультет механічний
Кафедра іноземних мов

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

професор Анжеліка БАТРАКОВА

2024 року

Ехан

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	Вступ до мовознавства <small>(назва навчальної дисципліни згідно освітньої програми)</small>
статус дисципліни	обов'язкова <small>(обов'язкова / вибіркова)</small>
рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) <small>(перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (освітньо-науковий))</small>
галузь знань	03 «Гуманітарні науки» <small>(шифр і назва галузі знань)</small>
спеціальність	035 «Філологія» <small>(шифр і назва спеціальності)</small>
спеціалізація	035.10 Прикладна лінгвістика <small>(шифр і назва спеціалізації)</small>
освітня програма	Філологія (Прикладна лінгвістика) <small>(назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)</small>
мова навчання	українська, англійська (окремі компоненти)

Handwritten mark

1. Мета вивчення навчальної дисципліни – засвоєння здобувачами вищої освіти особливостей не якоїсь конкретної мови, наприклад англійської чи української, а людської мови взагалі, тобто тих загальних характеристик, які притаманні усьому розмаїттю людських мов. Дати уявлення про те, що лінгвістика – це не проста сукупність знань, а безперервна пізнавальна діяльність, яка потребує від її учасників високої професійної підготовки.

Передумови для вивчення освітнього компоненту:

Навчальна дисципліна розрахована на студентів, які вивчали Українську мову, Історію України, Іноземну мову в загальноосвітніх навчальних закладах та мають відповідний рівень підготовки.

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Кількість кредитів / год.	3 кредити / 90 годин
Семестр викладання дисципліни	<u> 1 </u> (порядковий номер семестру)
Розподіл часу за навчальним планом:	
– лекції, год.	
– практичні (семінарські) заняття, год.	32
– лабораторні заняття, год.	
– самостійна робота, год.	58
– курсовий проєкт, год.	
– курсова робота, год.	
– розрахунково-графічна робота (контрольна робота), год.	
– підготовка та складання екзамену, год.	
Підсумковий контроль (залік або екзамен)	залік

4. Компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання й аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

СК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

СК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

5. Очікувані результати навчання з дисципліни:

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчаються, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови і мовлення і використовувати їх для розв'язання складних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

6. Методи навчання:

МН1– комунікативний метод (здійснення інтерактивної діяльності, навчальна дискусія, пояснення);

МН2 – практичний метод (виконання практичних завдань, написання наукових робіт);

МН3 – аудіо-візуальний метод (зорова невербальна наочність, сприйняття мови на слух: ілюстрації, аудіо, відео).

МН4 – метод спостереження (цілеспрямоване сприйняття мовних та мовленнєвих явищ, їх імітація та практична реалізація);

МН5 – самостійна робота як метод навчання (самостійне опрацювання теоретичного матеріалу з метою його практичного використання).

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль																Разом за дисципліну
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	100
6	6	6	6	6	6	6	8	6	6	6	6	6	6	6	8	

1. Підсумковий контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється у формі заліку.

2. Здобувач вищої освіти отримує залік з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 100- бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку.

3 Умовою отримання заліку є:

– відпрацювання всіх пропущених занять;

— середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

Рейтингова оцінка з дисципліни та її переведення в оцінки за національною шкалою і шкалою ECTS здійснюється згідно з Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ХНАДУ.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно		D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60-66		E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.	

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
35–59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0–34			F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

8. Засоби діагностики результатів навчання:

Опитування, перевірка виконання вправ і завдань, написання самостійних робіт, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, поточне тестування, модульне тестування, залік.

9. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	Література
		очна	
1	2	3	4
1	ПР Мовознавство як наука. «Вступ до мовознавства» як навчальна дисципліна.	2	1.1, 1.2, 2.1
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
2	ПР Природа, сутність та функції мови. Мова і суспільство.	2	1.1, 1.2, 3.1
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
3	ПР Мова як система знаків. Система та структура мови	2	1.1, 1.2, 2.1
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
4	ПР Походження і розвиток мови. Основні процеси розвитку мов.	2	1.1, 1.2, 3.2
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
5	ПР Мови світу, їх вивчення та класифікація.	2	1.1, 1.2, 2.1
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
6	ПР Фонетика. Звуки мови, їх вивчення й	2	1.1, 1.2, 2.1

	класифікація.		
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
7	ПР Фонетичні одиниці, засоби та процеси.	2	1.1, 1.2, 3.3
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
8	ПР Лінгвістичний (функціональний) аспект у вивченні звуків.	2	1.1, 1.2, 2.1
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
9	ПР Основні етапи історичного розвитку письма. Алфавіт, графіка і орфографія.	2	1.1, 1.2, 2.1
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
10	ПР Орфографія як розділ мовознавства. Принципи українського правопису.	2	1.1, 1.2, 3.4
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
11	ПР Граматика як учення про морфологічну і синтаксичну будову мови. Поняття морфеми, морфа. Частини мови.	2	1.1, 1.2, 2.1
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
12	ПР Граматика: синтаксис. Синтаксичні одиниці та їх функції. Словосполучення, речення.	2	1.1, 1.2, 2.1
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
13	ПР Лексикологія. Слово як основна номінативна одиниця мови, його диференційні ознаки. Аспекти лексичного значення. Лексико-семантичні категорії.	2	1.1, 1.2, 3.5
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
14	ПР Словниковий склад мови.	2	1.1, 1.2, 2.1
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	2	
15	ПР Лексикографія як розділ мовознавства.	2	1.1, 1.2, 2.1
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	2	
16	ПР Словотвір в англійській мові.	2	1.1, 1.2, 2.1
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	2	
Усього за семестр		90	
УСЬОГО за дисципліною		ПР –32 СР –58	

10. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять -

(за потреби)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

(за потреби)

12. Рекомендовані джерела інформації

1. Базова література

1.1. Кійко Ю. Є., Агапій А. П., Мельник Ю. Й. Вступ до мовознавства: практикум. Чернівці: Чернівецький ун-т, 2021. 176 с.

1.2. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Видання 3-тє. К.: Академія, 2014. 368 с.

2. Допоміжна література

2.1. Saussure Ferdinand. Course of General Linguistics. Edited by Charles Bally and Albert Sechehaye. New York : Philosophical library, 2016. 233 p.

3. Інформаційні ресурси

3.1. <https://www.youtube.com/@oer-vlc>

3.2. Вступ до мовознавства <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=4458>

Розробник (и):

СТ.ВИКЛ.

Олена ЧЕВИЧЕЛОВА

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

«_26_» _серпня_ 2024__ року

Завідувач кафедри іноземних мов

к.філол.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Анастасія ПТУШКА

« 26 » серпня 2024 року

Погоджено

Гарант освітньої програми

к.філол.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Анастасія ПТУШКА

«_26_» серпня__ 2024__ року

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри
Протокол №1 від “26” серпня 2024 р.

Декан механічного факультету

к.т.н, доц

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Олександр ЄФИМЕНКО

(прізвище та ініціали)

«_26_» _серпня__ 2024__ року